

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ Α ΛΥΚΕΙΟΥ

1. «Εγώ, βουλευτές, νομίζω ότι έργο/καθήκον του ηγέτη τέτοιου, όπως πρέπει να είναι, είναι εάν αυτός δεν επιτρέπει βλέποντας τους φίλους του να εξαπατώνται. Κι εγώ, λοιπόν, αυτό θα κάνω. Γιατί και αυτοί εδώ που έχουν σταθεί μπροστά στο κιγκλίδωμα λένε ότι δεν θα μας επιτρέψουν, αν αφήσουμε άνδρα που φανερά καταστρέφει την ολιγαρχία. Ορίζεται, βέβαια, στους νέους νόμους να μην θανατώνεται κανείς από όσους περιλαμβάνονται στους τρεις χιλιάδες πολίτες, χωρίς τη δική σας ψήφο, ενώ όσοι είναι εκτός του καταλόγου, να έχουν το δικαίωμα οι Τριάκοντα να τους εκτελούν. Εγώ, λοιπόν, είπε, αυτόν εδώ τον Θηραμένη τον διαγράφω από τον κατάλογο με τη σύμφωνη γνώμη όλων μας. Και αυτόν, είπε, τον καταδικάζουμε εμείς σε θάνατο».

2. Ο Κριτίας κατάλαβε ότι οι βουλευτές/δικαστές θα αθώωναν τον Θηραμένη, καθώς φάνηκαν να επιδοκιμάζουν τα λόγια του (εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα). Τρομοκρατημένος στη δευτερολογία του, απευθυνόμενος στους βουλευτές είπε ότι δεν θα αφήσει, ως άξιος ηγέτης, τους δικαστές να αθωώσουν τον Θηραμένη και να εξαπατηθούν (Εγώ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη). Εμφανίζεται σαν να θέλει να προφυλάξει τους δικαστές από τη διάπραξη μιας δικαστικής πλάνης, καθώς παρασύρθηκαν και εξαπατήθηκαν από τον λόγο του Θηραμένη. Δηλώνει απροκάλυπτα ότι διεκδικεί τον τίτλο του ηγέτη στην ομάδα των Τριάκοντα και αναλαμβάνει ο ίδιος να τους επαναφέρει στον δρόμο της σωφροσύνης. Άλλωστε, όπως δηλώνει, και «οἶδε οἱ ἐφεστηκότες», οι νεαροί με τα εγχειρίδια, λένε ότι δεν θα επιτρέψουν να παρασυρθούν ούτε οι δικαστές ούτε και ο Κριτίας (ἡμῖν). Με έπαρση ανακοινώνει πως είναι χρέος του, ως αδιαφιλονίκητος ηγέτης, να μην επιτρέψει να αθωωθεί ο άνθρωπος που βλάπτει σοβαρά το καθεστώς των Τριάκοντα. Γι' αυτό καταργεί τη μυστική ψηφοφορία και προσκαλεί ένοπλους νεαρούς στον ιερό χώρο της δικαιοσύνης παραβιάζοντας κάθε έννοια ηθικής και δικαίου. Έτσι, είναι προφανές ότι δεν λειτουργεί ως ηγέτης γενικά, αλλά ως αρχηγός ενός τυραννικού καθεστώτος που φροντίζει μόνο για το προσωπικό συμφέρον.

3. Ο «κατάλογος» είχε περιλάβει τρεις χιλιάδες ονόματα πολιτών μόνο, των οπαδών των ολιγαρχικών. Πρόκειται για αφοσιωμένους και έμπιστους στο καθεστώς ένοπλους συνεργάτες στις αυθαιρεσίες τους, με σκοπό να γίνουν εκτελεστικά όργανα των αποφάσεών τους. Αν κάποιος από τους «εντός του καταλόγου» είχε κατηγορηθεί, δίκαια ή άδικα, για ανατρεπτικές ενέργειες, για να καταδικαστεί σε θάνατο έπρεπε να το αποφασίσουν οι πεντακόσιοι

βουλευτές. Για τους «εκτός καταλόγου» αποφάσιζαν μόνο οι Τριάκοντα. Τους απλούς πολίτες μπορούσε να τους θανατώσει οποιοσδήποτε από τους Τριάκοντα και τα όργανά τους με την κατηγορία ότι είναι επικίνδυνοι για το καθεστώς. Η απόφαση του Κριτία να διαγράψει το όνομα του Θηραμένη από αυτόν τον κατάλογο (Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν) πιστοποιεῖ ότι καταλύεται κάθε έννοια νομιμότητας, αφού οι τύραννοι δεν σέβονται ούτε τις δικές τους αποφάσεις. Η καταδίκη του Θηραμένη είναι πλέον δεδομένη. Ο νόμος για τον Κριτία και τους υπόλοιπους τυράννους δεν είναι δεσμευτικός ούτε στήριγμα και εγγύηση της πολιτικής ζωής αλλά όπλο στην επιβολή της βούλησης των ισχυρών και μέσο τρομοκρατίας. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι οι τύραννοι δεν τηρούν ούτε τους νόμους που ψήφισαν οι ίδιοι. Καταλύεται κάθε έννοια νομιμότητας και ο νόμος γίνεται παιχνίδι ή «εγχειρίδιον» στα χέρια του ισχυρού της στιγμής.

4. Στην αρχή οι δύο άντρες ήταν φίλοι και συνεργάτες που ελεύθερα διατύπωναν την γνώμη τους , όπως φαίνεται στο μεταφρασμένο κείμενο. Στην πορεία , όμως και καθώς εξελισσόταν η κυριαρχία των Τριάκοντα , οι σχέσεις και οι διαθέσεις ανάμεσα στους δύο άντρες άλλαξαν δραματικά , με αποκορύφωμα τις κατηγορίες του Κριτία ενάντια στον Θηραμένη και την διεξαγωγή δίκης . Ο Κριτίας είναι κυνικός και αδίστακτος και πιστεύει ότι με τις εκκαθαρίσεις θα εδραιώσει το καθεστώς. Ακόμη και το έγκλημα το θεωρεί θεμιτό. Ο Θηραμένης από την άλλη εκφράζει την διαφωνία του , η οποία τον οδηγεί σε αυτήν την δίκη και αποδεικνύει την οριστική ρίξη των δύο αντρών.

5. φυγή, αποφυγή, καταφυγή, φοροδιαφυγή, καταφύγιο

6. ἐπιτρέπωσιν, ἐξελθεῖν, εἶποι, γένη, ἐπαύετο, βουλαί,

ἔργοις, ἄνερ, νόμων, ψήφους

7. ταῦτα : Αντικείμενο στο εἰπὼν

ἐγὼ : Υποκείμενο στο ποιήσω.

τὴν ὀλιγαρχίαν : Αντικείμενο στο λυμαινόμενον.

τουτονὶ : επιθετικός προσδιορισμός στο Θηραμένην

8. 1-α , 2-β , 3-α , 4-β , 5-α